

„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok”

I. Wprowadzenie.

Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 uznaje uzależnienie od alkoholu za jeden z rodzajów zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania.

Alkoholizm to stale postępujące, przewlekłe schorzenie. Uzależnienie od alkoholu powoduje szereg groźnych dla zdrowia i życia powikłań. Choroba alkoholowa jest w rzeczywistości znana ludzkości od tysięcy lat i ma swoje podłoże w czynnikach biologicznych np. genetycznych, psychologicznych, socjalnych oraz środowiskowych. W trakcie nadużywania napojów alkoholowych ujawniają się liczne objawy alkoholizmu, które mają całościowo degradujący charakter dla osoby alkoholika, a także jego otoczenia rodzinnego.

Niewątpliwie alkoholizm jest chorobą całej rodziny a nie tylko jednego z członków. Objawy alkoholizmu jednego z członków rodziny są główną zasadą organizującą i nadającą kształt życiu rodzinnemu. Tak też w okresie początkowym rodzina, podobnie jak alkoholik, zaprzecza istnieniu problemu choroby alkoholowej. Nikt na tym etapie nie myśli o szukaniu jakiegokolwiek pomocy. Potem następują próby pozbycia się problemu, tzn. rodzina ogranicza kontakt z otoczeniem, chroni swój wizerunek zewnętrzny, mimo narastających nieporozumień, konfliktów i awantur. Kolejny etap uzależnienia od alkoholu to faza chaosu - wiąże się z utratą nadziei na rozwiązanie problemu. U dzieci coraz bardziej widoczne stają się problemy emocjonalne, a współmałżonek toleruje picie, chroni i kryje pijącego. Wynika z tego, że cała energia rodziny koncentruje się głównie na próbach wpłynięcia na zachowania alkoholika i na przeciwdziałaniu im. Tym samym zaniedbuje się inne ważne sfery życia rodzinnego, a prawidłowe wychowywanie dzieci na skutek postępującego uzależnienia od alkoholu, właściwie staje się niemożliwe. Uzależnienie od alkoholu staje się osią spraw rodzinnych. Alkoholizm stopniowo zaczyna dominować w obszarze myślenia, kształtowania postaw oraz działań krewnych osoby pijącej. Choroba alkoholowa w wymiarze interpersonalnym dotyka trwale najbliższych alkoholika i wyrządza im ogromne szkody. Osoby współuzależnione są najczęściej nieświadomymi pomocnikami w piciu i w największym stopniu przyczyniają się do decyzji o jego zaprzestaniu i zwróceniu się o pomoc, mającej na celu możliwe jak najszybsze rozpoznanie objawów alkoholizmu i rozpoczęciu specjalistycznego leczenia. Dzieci alkoholików są najbardziej bezbronni i poszkodowani. Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym poza podatnością na uzależnienie od alkoholu przejawiają w życiu dorosłym szereg charakterystycznych cech.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t.Dz.U.2016.487). Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin i jest realizowane w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanych corocznie przez rady

gmin. W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13¹ i 15 ustawy) oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok” określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu. Dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych występujących w gminie Opoczno i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić, iż w/w program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Miejskiej w Opocznie.

W Programie zawarty jest szereg działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak i z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym.

II. Diagnoza.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest rozpoznanie skali problemu, struktury spożycia napojów alkoholowych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość” danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych.

Uchwałą Nr I/3/98 z dnia 3 lutego 1998 roku Rada Miejska w Opocznie ustaliła liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 95 punktów. Natomiast Uchwałą Nr XXXIV/165/01 z dnia 28 grudnia 2001 roku Rada Miejska w Opocznie ustaliła liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 50 punktów. Łącznie limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Miejską w Opocznie wynosi 145 punktów.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych z podziałem na spożycie poza miejscem i w miejscu sprzedaży.

Lp.	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży</i>	95	92	80	79	80
<i>Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży</i>	50	42	22	18	38
ogółem:	145	134	102	97	118
Liczba mieszkańców:	35.707	34.491	35.275	35.001	34.796
<i>Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych</i>	ok. 246	ok. 257	ok. 346	ok. 361	ok. 295

źródło: Zespół do Spraw Społecznych i Ochrony Ludności Urzędu Miejskiego w Opocznie

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych.

Lp.	2012	2013	2014	2015	2016
Zawartość alkoholu do 4,5% oraz piwo	8.694.557,34zł	8.596.989,25zł	9.210.900,57zł	9.661.914,00zł	9.405.204,78zł
Zawartość alkoholu powyżej 4,5% do 18% za wyjątkiem piwa	2.021.213,42zł	2.386.254,98zł	2.232.033,61zł	2.194.377,43zł	2.172.534,02zł
Powyżej 18%	11.489.006,40zł	10.280.914,90zł	9.297.451,02zł	10.023.315,16zł	10.280.914,42zł
Razem:	20.183.563,92zł	21.827.921,13zł	20.740.451,02zł	21.879.606,59zł	21.858.653,22zł

źródło: Zespół do Spraw Społecznych i Ochrony Ludności Urzędu Miejskiego w Opocznie

Liczba mieszkańców gminy Opoczno.

Lp.	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba mieszkańców ogółem, w tym:	35 707	35 491	35 275	35 001	34 796
liczba mieszkańców – miasto	22 476	22 277	22 031	21 810	21 597
liczba mieszkańców – wieś	13 231	13 214	13 244	13 191	13 199
kobiety	18 254	18 182	18 104	17 980	17 885
mężczyźni	17 453	17 309	17 171	17 021	16 911
dzieci i młodzież (0-17)	7 039	7 838	6 812	6 694	6 617

źródło: Zespół ds. Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych Urzędu Miejskiego w Opocznie

Zgodnie z danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą:

		<i>Polska - 38,6 mln</i>	<i>Miasto - 100 tyś. mieszkań-ców</i>	<i>Miasto – 25 tyś. mieszkań-ców</i>	<i>Gmina Opoczno</i>
<i>Liczba osób uzależnionych od alkoholu</i>	ok. 2% populacji	ok. 800 tys. osób	ok. 2 tys. osób	ok. 500 osób	ok. 696 osób
<i>Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonko-wie, rodzice)</i>	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 4 tys. osób	ok. 1 tys. osób	ok. 1392 osób
<i>Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików</i>	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 4 tys. osób	ok. 1 tys. osób	ok. 1391 osób
<i>Osoby pijące szkodliwie</i>	5 - 7% populacji	2-2,5 mln osób	5 tys. – 7 tys. osób	1250 – 1750 osób	ok. 1740 – 2436 osób
<i>Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym</i>	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5,3 tys. osób: dorosłych i dzieci	ok. 1330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1856 osób: dorosłych i dzieci

Obliczeń dla gminy Opoczno dokonano przyjmując liczbę mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, według stanu na dzień 31.12.2016r., tj. 34 796 osób. Jak wynika z powyższych danych problem uzależnienia od alkoholu dotyka około 700 mieszkańców gminy Opoczno a prawie 2,5 tys. osób pije szkodliwie. Niepokojące mogą wydawać się dane, że prawie 1,5 tys. dzieci wychowuje się w rodzinach alkoholików a ok. 1900 osób jest ofiarami przemocy domowej.

Z danych uzyskanych od podmiotów realizujących na terenie gminy Opoczno działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wynika iż:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie na przestrzeni ostatnich dwóch lat uległa spadkowi. Natomiast nastąpił niewielki wzrost liczby rodzin, które korzystały z w/w pomocy z powodu alkoholizmu oraz które zostały objęte działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego.

Informacja na temat rodzin objętych pomocą z powodu uzależnienia.

<i>Lp.</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
<i>Liczba rodzin, które korzystały z pomocy materialnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej</i>	1197	951	1062	978	761
<i>Liczba rodzin, które korzystały z pomocy materialnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu</i>	32	34	46	53	60
<i>Liczba rodzin, które zostały objęte działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego</i>	117	129	114	70	104

Środki finansowe wydatkowane na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	82.607,87zł	62.504,03zł	84.380,54zł	89.687,04zł	108.437,07zł
---	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------

źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie

2. Liczba osób, które korzystają z pomocy świadczonej przez Abstynenckie Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy „OPOKA” w Opocznie utrzymuje się na podobnym poziomie. Wśród osób zgłaszających się do stowarzyszenia są osoby dotknięte problemem uzależnień, przemocy domowej jak i osoby nieuzależnione.

Informacja na temat realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Lp.	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób, które skorzystały ze świadczonej pomocy, w tym:	233	247	271	293	290
<i>osoby z problemem alkoholowym</i>	165	178	186	198	195
<i>osoby współuzależnione</i>	31	35	46	50	52
<i>osoby z problemem narkomanii</i>	8	6	7	9	11
<i>osoby dotknięte przemocą domową</i>	29	28	32	36	32

Źródło: Abstynenckie Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy „OPOKA” w Opocznie

3. W strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie działa Zespół Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego, w którym zatrudnieni specjaliści w godzinach popołudniowych bezpłatnie udzielają pomocy i wsparcia każdej osobie, która się zgłosi. Jak wynika z poniższych danych w porównaniu do roku ubiegłego wzrosła liczba osób, które skorzystały z oferowanej pomocy.

Informacja na temat realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Lp.	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób, które skorzystały z oferowanej pomocy, w tym:	715	727	890	642	795
<i>porady prawne</i>	186	265	275	143	178
<i>porady psychologiczne</i>	357	287	65	100	254
<i>terapia indywidualna</i>	154	147	246	250	282
<i>terapia rodzinna</i>	16	25	26	33	78
<i>ilość założonych Niebieskich Kart</i>	2	3	0	3	3

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie

4. Z danych uzyskanych z Poradni Leczenia Uzależnień w Opocznie wynika, iż nastąpił wzrost liczby osób, korzystających ze świadczonej pomocy.

Informacja na temat realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Lp.	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób, które skorzystały ze świadczonej pomocy, w tym:	2534	2843	592	704	646
<i>osoby z problemem alkoholowym</i>	953	1010	402	447	436

<i>osoby współzależnione</i>	612	921	88	93	85
<i>osoby z problemem narkomanii</i>	20	12	29	40	40
<i>osoby dotknięte przemocą domową</i>	949	900	73	124	85

źródło: Poradnia Leczenia Uzależnień w Opocznie

5. Liczba osób z problemem alkoholowym, zgłoszonych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie, w celu przeprowadzenia rozmowy ostrzegawczo – motywacyjnej w porównaniu do lat ubiegłych znacznie wzrosła. Niestety liczba osób, które wyraziły zgodę na dobrowolne leczenie odwykowe uległa spadkowi, natomiast wzrosła liczba osób wobec których wszczęto procedurę skierowania na przymusowe leczenie odwykowe.

Dane dotyczące pracy MKRPA w Opocznie.

Lp.	2012	2013	2014	2015	2016
<i>liczba przeprowadzonych rozmów ostrzegawczo-motywacyjnych</i>	82	54	59	49	64
<i>liczba osób, które wyraziły zgodę na leczenie odwykowe w zakładzie zamkniętym</i>	31	22	13	9	3
<i>liczba osób wobec których wszczęto procedurę skierowania na przymusowe leczenie odwykowe (sprawę skierowano do Sądu Rejonowego w Opocznie</i>	6	6	2	16	28

źródło: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie

6. Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Opocznie dotyczących interwencji związanych ze spożyciem alkoholu wynika, iż zmalała liczba zatrzymanych nietrzeźwych osób dorosłych, liczba ujawnionych nietrzeźwych nieletnich oraz liczba zdarzeń drogowych spowodowanych przez kierujących w stanie nietrzeźwości. Spadkowi uległa również liczba założonych Niebieskich Kart.

Informacja na temat interwencji związanych ze spożyciem alkoholu.

Lp.	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Liczba zatrzymanych nietrzeźwych osób dorosłych.</i>	421	172	156	100	46
<i>Liczba ujawnionych nietrzeźwych nieletnich.</i>	28	62	47	26	17
<i>Liczba zdarzeń drogowych spowodowanych przez kierujących w stanie nietrzeźwości.</i>	18	31	28	38	21
<i>Liczba założonych Niebieskich Kart</i>	108	117	140	130	102

źródło: Komenda Powiatowa Policji w Opocznie

7. Z informacji uzyskanych ze Straży Miejskiej w Opocznie wynika, iż liczba ujawnionych wykroczeń w związku z naruszeniem postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi od 2014 roku uległa znacznemu spadkowi.

Informacja na temat realizowanych działań w związku z naruszeniem postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

<i>Lp.</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
<i>liczba ujawnionych wykroczeń</i>	103	62	69	28	12
<i>liczba nałożonych mandatów</i>	29	5	14	1	0
<i>liczba pouczeń</i>	72	57	55	27	12
<i>liczba spraw skierowanych do Sądu Rejonowego</i>	2	0	0	0	0
<i>liczba spraw przekazanych innym służbom (np. KPP, MKRPA)</i>	1	0	0	0	0

źródło: Straż Miejska w Opocznie

8. Liczba skierowanych do Sądu Rejonowego w Opocznie spraw o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu jak również liczba wydanych postanowień o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu od 2014 roku znacznie wzrosła.

Dane dotyczące spraw o zastosowanie leczenia odwykowego.

<i>Lp.</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
<i>liczba spraw o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu</i>	70	82	65	96	99
<i>liczba wydanych postanowień o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu</i>	57	68	40	77	76
<i>liczba umorzonych postępowań o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu</i>	17	13	8	15	15

źródło: Sąd Rejonowy w Opocznie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

III. Obszar współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy.

1. *Gmina Opoczno* – budowa platformy współpracy z organizacjami pozarządowymi.
2. *Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu, powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylającej się od pracy albo systematycznie zakłócającej spójność lub porządek publiczny obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
3. *Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej* – prowadzenie działań w zakresie pracy socjalnej, pomocy materialnej oraz integracji społecznej i zawodowej na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym i ich rodzin. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej. Kierowanie

do MKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc.

4. *Zespół Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie* – udzielanie bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej każdej osobie, która się zgłosi. Kierowanie do MKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc.
5. *Komenda Powiatowa Policji* – ochrona przed przemocą w rodzinie, egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzenie systematycznych kontroli trzeźwości kierowców, interwencji w przypadkach zakłócenia porządku publicznego oraz działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, dotyczących problematyki związanej ze zjawiskami patologicznymi. Kierowanie do MKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc. Z udziałem funkcjonariusza KPP odbywają się organizowane przez MKRPA kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
6. *Straż Miejska* – egzekwowanie zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych, prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Z udziałem funkcjonariusza SM odbywają się organizowane przez MKRPA kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
7. *Sąd Rejonowy, III Wydział Rodzinny i Nieletnich* – orzekanie o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
8. *Poradnia Leczenia Uzależnień przy SP ZOZ Szpital Powiatowy im. Edmunda Biernackiego* – poradnictwo, edukacja i konsultacje specjalistów w zakresie psychoterapii uzależnień. Prowadzenie terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
9. *Placówki oświatowe* - realizacja zadań prewencyjnych, dotyczących zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyki, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświaty.
9. *Organizacje pozarządowe* – realizacja działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

IV. Adresaci programu.

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy gminy Opoczno, a w szczególności dzieci i młodzież szkolna, osoby uzależnione od alkoholu, osoby pijące szkodliwie a także rodziny (w tym osoby współuzależnione) i najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

V. Cele i zadania programu.

Cel główny: zwiększenie działań profilaktycznych w szkołach, edukacja publiczna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie, wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia oraz zwiększenie dostępu do oferty pomocowej służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy domowej.

Cele szczegółowe: są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i dostosowane są do potrzeb lokalnych.

<i>Cel szczegółowy</i>	<i>Zadanie</i>	<i>Wskaźnik osiągnięcia celu</i>	<i>Termin</i>
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.	1. Prowadzenie w Punkcie Konsultacyjnym, w godz. popołudniowych i wieczornych poradnictwa dla osób uzależnionych i ich bliskich.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób • liczba udzielonych porad 	cały rok
	2. Wspieranie pracy Poradni Leczenia Uzależnień w Opocznie przy SP ZOZ Szpital Powiatowy im. Edmunda Biernackiego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób • wysokość środków finansowych 	cały rok
	3. Prowadzenie grup pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych i współuzależnionych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	cały rok
	4. Prowadzenie zajęć w programie „after care” czyli dodatkowych zajęć dla osób uzależnionych po zakończonych programach podstawowych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	cały rok
	5. Organizacja obozu terapeutycznego dla osób uzależnionych i ich rodzin, tzw. psychoterapia wyjazdowa.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	I półrocze
	6. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, grup zawodowych oraz specjalistów zajmujących się problemem uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń • liczba przeszkolonych osób 	cały rok

<p style="text-align: center;">II. <i>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</i></p>	<p>1. Prowadzenie dla mieszkańców gminy Opoczno nieodpłatnych porad psychologicznych, prawnych oraz terapeutycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozwiązywania problemów alkoholowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób • liczba udzielonych porad 	cały rok
	<p>2. Prowadzenie poradnictwa indywidualnego lub grup terapeutycznych dla ofiar przemocy domowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	cały rok
	<p>3. Prowadzenie poradnictwa indywidualnego lub grup terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	cały rok
	<p>4. Prowadzenie terapii grupowej dla osób współuzależnionych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	cały rok
	<p>5. Wspieranie pracy Zespołu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego, działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób • liczba udzielonych porad 	cały rok
	<p>6. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym działającym przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Opocznie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	cały rok
	<p>7. Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	cały rok
	<p>8. Kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego lekarza psychiatrę i biegłego psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i ustalenia leczenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób 	cały rok
	<p>9. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w celu orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wniosków złożonych do Sądu Rejonowego 	cały rok

<p style="text-align: center;">III. <i>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</i></p>	<p>1. Wspieranie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych oraz socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba świetlic • liczba dzieci 	cały rok
	<p>2. Prowadzenie Placówek Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, jako formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba placówek • liczba dzieci 	cały rok
	<p>3. Wspieranie szkolnych programów profilaktycznych adresowanych do uczniów z możliwością zakupu niezbędnych materiałów i artykułów oraz organizacja i finansowanie zakupu spektakli teatralnych z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba placówek oświatowych • wysokość środków finansowych • liczba spektakli • liczba uczniów 	cały rok
	<p>4. Organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym lub socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Opoczno pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych lub niepełnosprawnych lub osiągających wysokie wyniki w nauce lub działających jako wolontariusze, w tym finansowanie przejazdu dzieci na kolonie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci • wysokość środków finansowych 	01.07.2018-31.08.2018
	<p>5. Wspieranie organizacji lokalnych imprez (m.in. koncerty, spotkania, zawody, turnieje, konkursy, festyny itp.) dla mieszkańców gminy Opoczno (zarówno dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych) promujących zdrowy styl życia wolny od nałogów, alternatywne formy spędzania czasu wolnego oraz podstawowe zasady bezpieczeństwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba imprez • liczba uczestników 	cały rok
	<p>6. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży – organizacja zajęć z elementami programu profilaktycznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci • wysokość środków finansowych 	cały rok

	<p>7. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych (m.in. broszur, ulotek, plakatów) oraz gadżetów z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi, dotyczącymi problematyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i bezpieczeństwa.</p> <p>8. Organizacja służb ponadnormatywnych mających na celu przeciwdziałanie przestępczości, czynom chuligańskim, poprawę porządku publicznego i zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Opoczno.</p> <p>9. Prowadzenie lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktycznych i edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień, przeciwdziałania przemocy oraz promocji zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ilość materiałów • liczba podjętych działań • liczba akcji • liczba osób • ilość materiałów 	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>
<p>IV. <i>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.</i></p>	<p>1. Wspieranie stowarzyszeń, które realizują zgodnie ze swoim statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.</p> <p>2. Dofinansowanie zakupu nagród, artykułów biurowych, spożywczych i materiałów informacyjno-edukacyjnych, niezbędnych do realizacji szkoleń, zajęć, konkursów, zawodów sportowych i innych imprez o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia.</p> <p>3. Wspieranie organizacji imprez integracyjno-kulturalnych oraz rekreacyjno-sportowych, których celem jest propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wysokość środków finansowych • liczba wspartych organizacji • liczba imprez • liczba osób 	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>

<p style="text-align: center;">V. <i>Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13¹ i 15 ustawy) oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali, w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. 2. Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 3. Występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego. 4. Przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży. 5. Zwiększenie nadzoru nad punktami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. 6. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań • liczba sprzedawców • liczba interwencji • liczba spraw • liczba kontroli • liczba dodatkowych kontroli • liczba wniosków 	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>
<p style="text-align: center;">VI. <i>Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie działań dla osób uzależnionych od alkoholu w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej prowadzonych w Centrum Integracji Społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników • liczba osób, które ukończyły realizację Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego • wysokość środków finansowych 	<p>cały rok</p>

VI. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie.

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powołana na podstawie Zarządzenia Burmistrza Opoczna.
2. W skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - 1) Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy, związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy domowej.
 - 2) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
 - 3) Przeprowadzanie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy i ich bliskimi.
 - 4) Kierowanie osób nadużywających alkohol, na specjalistyczne badania wykonywane przez lekarzy biegłych.
 - 5) Współdziałanie z organami samorządu i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy w rodzinie.
 - 6) Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wystawionego przez burmistrza, o którym mowa w art. 18 ust. 1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
 - 7) Dokonywanie oględzin punktów sprzedaży alkoholu celem wydania opinii poprzedzających podjęcie decyzji o wydaniu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
 - 8) Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miejskiej w Opocznie poprzedzających wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
 - 9) Współpraca z właściwymi komórkami Policji w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie.
2. Procedura przyjmowania i rozpatrywania wniosków wpływających do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

<i>Kto może złożyć wniosek?</i>	Wniosek może złożyć dowolna osoba (sąsiad, daleki krewny, członek rodziny itp.) lub instytucja (zakład pracy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa), która wie o osobie nadużywającej alkoholu i powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylającej się od pracy albo systematycznie zakłócającej spójność lub porządek publiczny.
<i>Gdzie należy złożyć wniosek?</i>	Wniosek należy złożyć w siedzibie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie w Urzędzie Miejskim przy ul. Staromiejskiej 6.
<i>Rejestracja wniosków</i>	Sekretarz Komisji zobowiązany jest przyjąć i zarejestrować w wewnętrznym rejestrze Komisji każdy wniosek, nawet gdy wniosek jest anonimowy bądź dane wnioskodawcy nie są czytelne.

<i>Przekazanie wniosku</i>	Wnioski mogą być przekazywane drogą pocztową lub osobiście. W przypadku składania wniosku przez instytucję za pośrednictwem pracownika obok wymaganej pieczętki i podpisu osoby podpisującej wniosek z danej instytucji wymagany jest zapis: „wniosek przekazałam/łem dnia ... (imię i nazwisko osoby przekazującej)”. W przypadku składania wniosku przez osoby prywatne wyżej wymieniona procedura nie jest wymagana.
<i>Dane jakie powinien zawierać wniosek</i>	Wniosek powinien zawierać następujące dane: 1. Dane wnioskodawcy wraz z danymi teleadresowymi. 2. Dane osoby posiadającej problem alkoholowy. 3. Adres zamieszkania osoby z problemem alkoholowym. 4. Numer sprawy w przypadku składania wniosku przez instytucję. 5. Uzasadnienie wniosku, tj. opis uzależnienia, zachowania osoby uzależnionej od alkoholu z uwzględnieniem informacji o podjętym leczeniu w przeszłości. 6. Podpis w przypadku składania wniosku przez osobę prywatną. 7. Pieczętka i podpis osoby podpisującej wniosek w przypadku składania wniosku przez instytucję.
<i>Ocena zasadności i poprawności złożonego wniosku</i>	Zarejestrowane przez Sekretarza Komisji wnioski rozpatrywane są na najbliższym posiedzeniu Komisji i stanowią załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji. Następnie po podjęciu decyzji przez członków Komisji, Przewodnicząca lub jej Zastępcę dokonują dekretacji, która zawiera adnotację czy dany wniosek należy rozpatrywać na posiedzeniu komisji leczniczej czy też wymaga on uzupełnienia.
<i>Przepływ informacji pomiędzy wnioskodawcą a Komisją</i>	Wszystkie informacje z zakresu prowadzonego postępowania wobec osoby zgłoszonej udzielane są drogą pisemną, tylko i wyłącznie na podstawie pisemnego wniosku. Osobie prywatnej – wnioskodawcy Sekretarz może udzielić informacji osobiście w siedzibie Komisji.
<i>Zaproszenie na posiedzenie komisji</i>	Sekretarz Komisji wysyła zaproszenie do osoby, której wniosek dotyczy za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
<i>Kto może uczestniczyć w posiedzeniu komisji leczniczej?</i>	W posiedzeniu komisji leczniczej uczestniczą członkowie komisji oraz osoba zaproszona a w uzasadnionych przypadkach przedstawiciele instytucji pomocowych. Z przeprowadzonej rozmowy sporządzany jest protokół, który osoba zaproszona zobowiązana jest odczytać i podpisać. W przypadku odmowy podpisania Sekretarz odnotowuje ten fakt w protokole.
<i>Informacje dodatkowe</i>	W trakcie prowadzonego postępowania Komisja może zaprosić na posiedzenie jako świadków rodzinę osoby wobec której prowadzone jest postępowanie jak również samego wnioskodawcę. Dodatkowo Komisja może kierować pisemne prośby o udzielenie informacji o w/w osobie do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Komendy Powiatowej Policji oraz innych nie wymienionych instytucji, które mogą posiadać istotne informacje w przedmiotowej sprawie.
<i>Kierowanie sprawy do Sądu Rejonowego</i>	W toku prowadzonego postępowania mimo braku obecności osoby wzywanej Komisja może podjąć decyzję o skierowaniu danej osoby na przymusowe leczenie odwykowe.

3. Zasady wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Dla Przewodniczącego Komisji ustala się za każde posiedzenie komisji wynagrodzenie w wysokości 210 zł brutto, natomiast za udział w posiedzeniu podkomisji 140 zł brutto.
- 2) Dla Sekretarza Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1.100 zł brutto.
- 3) Dla członków Komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości 140 zł brutto za każde odbyte posiedzenie komisji lub podkomisji.
- 4) Wynagrodzenie wyliczone w oparciu o listę obecności potwierdzoną przez Sekretarza Komisji wypłaca się miesięcznie z dołu w terminie do dnia 10 następnego miesiąca kalendarzowego.
- 5) Do podróży służbowych członków Komisji stosuje się przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju."

VII. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Środki finansowe niezbędne do realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok” pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
2. Środki finansowe pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w bieżącym roku budżetowym nie wygasają z upływem tego roku i zostaną przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno na 2019 rok”.
3. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu są ujęte w planie budżetu Gminy Opoczno na rok 2018 w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
4. Wszelkie zmiany w wysokości środków finansowych na realizację Programu dokonywane będą na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Opocznie w sprawie zmian w budżecie Gminy Opoczno na rok 2018.

VIII. Postanowienia końcowe.

1. Przez cały okres realizacji Program będzie podlegał monitoringowi.
2. Nadzór nad realizacją „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok” sprawuje Burmistrz Opoczna.
3. Koordynatorem realizacji zadań Programu jest Zespół do Spraw Społecznych i Ochrony Ludności Urzędu Miejskiego w Opocznie.
4. Rada Miejska w Opocznie otrzyma półroczne sprawozdanie do 31 sierpnia 2018 roku i roczne sprawozdanie z wykonania niniejszego Programu w terminie do dnia 31 marca 2019 roku.